

АЙЗЪК АЗИМОВ УЛЕЙ „Н“

Превод от английски: Елена Кортел, Явор Иванов, 1998

chitanka.info

Всички пътници бяха събрани в салона. Полковник Антъни Уиндъм дори оттам долавяше хода на битката. Нямаше го вече онова друсане, настъпи за малко тишина, което означаваше, че космическите кораби продължават боя от астрономическо разстояние. Водеха дуел с енергийни заряди и мощни силови полета за защита.

Уиндъм знаеше, че може да има само един край. Техният земен кораб бе чисто и просто един въоръжен търговец. А вражеският кораб от Хлоро, доколкото успя да го зърне миг преди екипажът да го помете от палубата, явно бе лековъоръжен патрул.

След по-малко от половин час се появиха и онези силни, но краткотрайни сътресения. Той ги очакваше. Пътниците започваха да се люшкат напред-назад, когато корабът се издигаше и завърташе като океански лайнер по време на буря. Но космическото пространство си оставаше все така спокойно и тихо. Причинителят на сътресенията бе техният пилот, който предизвикваше изхвърлянето на отчаяни парни струи през парните дюзи. Надяваше се грохотът и страховитите превъртания да отпратят вражеския кораб. Тази негова реакция можеше да означава само, че се е случило непоправимото — защитният екран на земния кораб е бил пробит и отсега нататък пилотът няма да смее да влиза в директен бой.

Полковник Уиндъм въртеше в ръце алуминиевия си бастун с надеждата да се успокои. Мислеше си, че е вече старец, че животът му премина в запасната войска, а той така и не видя истинско сражение. И ето сега около него кипеше бой, но той бе стар, дебел, хромав и нямаше нито един войник.

Онези чудовища от Хлоро щяха много скоро да се качат на кораба. Такъв бе обичаят им по време на битка. Щеше да им бъде трудно в космическите костюми, щяха да жертват много от своите, но искаха непременно да завладеят земния кораб. Уиндъм огледа пътниците, преценявайки възможностите им. *„Де да бяха въоръжени и да можех да ги поведат...“* — споходи го за миг една лелеяна мисъл, която той веднага отхвърли.

Портър явно се бе паникьосал, а младото момче Лъоблан едва ли се чувстваше по-добре. Братята Полиоркитис — по дяволите, все не успяваше да ги различи един от друг — седяха свити в един ъгъл и си говореха тихо. Мулен бе нещо друго. Той седеше съвсем изправен, а по лицето му нямаше и следа от страх или от каквото и да е друго

чувство. Но ръстът на този мъж не надвишаваше метър и петдесет, пък и без съмнение той през целия си живот не бе държал никакво оръжие. Нищо не би могъл да направи.

Ето го и Стюарт, с познатата полуусмихната физиономия, която сякаш бе замразена още от появата си за вечни времена. Освен това всяка негова дума бе пропита със сарказъм. Уиндъм го огледа хубаво. Онзи седеше спокоен и разресваше назад с мъртвешки бели пръсти русата си коса. Но с тези изкуствени ръце той така или иначе нямаше да свърши нищо.

Полковникът усети разтърсващите вибрации от скачването между двата кораба. След пет минути по коридорите се понесе шум от схватки. Единият от братята Полиоркитис закрепва и се втурна към вратата. Другият извика: „Аристидис! Спри!“ — и се спусна след него.

Но всичко стана невероятно бързо. Аристидис се озова в коридора и хукна обезумял от паника. Тогава един карбонизатор пламна светкавично и жертвата дори не успя да извика. Уиндъм се отдръпна от прага ужасен от вида на овъглената фигура. Останките на Аристидис. Странно... цял живот изкара в униформа, а никога досега не бе виждал насилствена смърт на човек.

Нужни бяха общите усилия на всички останали, за да отведат другия брат навътре в помещението, защото той се съпротивляваше с все сили.

Шумът от схватките заглъхна.

— Край — обади се Стюарт. — Сега ще доведат на борда професионален екипаж от двама хлороанци и ще ни откарат на някоя от техните планети. Ние без съмнение сме военнопленници.

— Само двама хлороанци ли ще има на борда? — удиви се Уиндъм.

— Такъв е обичаят им — каза Стюарт. — Защо питате, полковник? Мислите да оглавите смело нападение, за да си върнем кораба?

— Просто искам да разбера, дяволите го взели — изчерви се полковникът. И не успя да добие гордия си вид, нито авторитетния си тон. Остана си в образа на един стар човек с недъгав крак: „Стюарт навярно е прав. Той е живял сред хлороанците и познава обичаите им.“

Джон Стюарт още от самото начало се кълнеше, че хлороанците са джентълмени. Изминаха двайсет и четири часа от затворничеството на земляните и той повтори думите си, като свиваше пръстите на ръцете си и наблюдаваше бръчиците по меката артиплазма.

Забавляваше го нарастващото неприятно усещане, което завладяваше останалите пътници, гледайки неговите движения. Всички хора са създадени по подобие на балоните — надути, надути, непременно някой трябва да ги бодне и да им изкара въздуха. При това си имат ръце от същия материал като на телата им.

Да вземем например Антъни Уиндъм. Полковник Уиндъм, както той сам се нарича и Стюарт бе склонен да му вярва. Полковник в оставка, който вероятно бе обучавал на някоя селска мера военни части за поддържане на вътрешния ред. Преди четирийсет години. Но явно е бил толкова невзрачен, че не са го призовали на никаква действителна служба дори и при избухването на първата за Земята междузвездна война.

— Дяволски неприятни неща говорите за врага, Стюарт. Не съм сигурен харесва ли ми вашето отношение. — Уиндъм сякаш насила избутваше думите през подрязаните си мустаци. Главата му бе обръсната според сегашните изисквания във войската, но около плешивото му теме отново бе набол посивял чим. Кожата на лицето му бе увиснала. Всичко това заедно с тъничките червени нишки по месестия нос му придаваше доста нескопосен вид. Сякаш го бяха събудили неочаквано рано-рано призори.

— Глупости — реагира Стюарт. — Представете си обратната ситуация. Да предположим, че земен кораб е завзел лайнер на Хлоро. Какво мислите, че ще се случи на цивилните хлороанци на борда?

— Сигурен съм, че земният екипаж ще се съобразява с всички междузвездни правила за военно положение — сопна му се Уиндъм.

— Само дето такива правила не съществуват. Ако ние сложим свой конвоиращ екипаж на някой техен кораб, смятате ли, че ще си направим труда да поддържа в него хлорна атмосфера заради оцелелите? Или да им позволим да задържат неконтрабандното си имущество, да им позволим да останат в най-удобните помещения и така нататък, и така нататък?

— О, я млъквайте, за бога! — викна Бен Портър. — Ако чуя още веднъж вашето „и така нататък, и така нататък“, ще се побъркам.

— Съжалявам! — отзова се Стюарт, но съвсем не изпитваше такова чувство.

Портър бе напълно объркан. Слабото му лице с клюновиден нос блестеше от пот. Той продължи стръвно да гризе вътрешната страна на бузата си, докато сам не разбра как се ухапа силно и подскочи. После притисна с език ухапаното място, от което придоби още по-комичен вид.

На Стюарт взе да му омръзва играта на дразги. Уиндъм бе прекалено пихтиеста мишена, а Портър не умееше нищо друго, освен да се самоизмъчва. Останалите не отваряха уста. Деметриос Полиоркитис бе потънал в света на безмълвната душевна скръб. Той със сигурност не бе спал през изминалата нощ. Самият Стюарт бе твърде неспокоен. Събуждаше се често и винаги долавяше от съседната койка жалния шепот на Полиоркитис. Много неща изразяваше този шепот, но през стенанията и молитвения поток от думи се чуваше най-често мъчителното „О, братко мой!“

Сега той седеше вцепенен в койката си и погледът му обхождаше машинално останалите пленници. Очите му бяха зачервени, потънали в широкото, мургаво, небръснато лице. Когато стигнаха до Стюарт, той изведнъж захлупи лицето си в мазолестите длани и започна да се олюлява леко, но не издаде повече нито един звук. Вече всички бяха будни.

Клод Льоблан се опитваше безуспешно да чете писмо. Той бе най-младият от шестимата пътници, току-що завършил колеж. Връщаше се на Земята, за да се ожени. Стюарт го видя тази сутрин тихо да плаче. Розовобялото му лице бе станало на петна, приличаше на дете с разбито от мъка сърце. Имаше светлоруса коса, големи сини очи и пълни устни — почти момичешка хубост. И Стюарт се чудеше кое е това момиче, което му бе обещало да се омъжи за него. Веднъж я видя на снимка. То кой ли на кораба не я видя? Безлично създание, чиято вяла, делнична хубост се размиваше сред образите на огромна армия годеници с едно и също лице. На Стюарт му се струваше, че ако той бе момиче, погледът му щеше да се спре на някого с по-ярко изразена мъжественост.

Така оставаше единствено Рандолф Мулен. Стюарт наистина нямаше ни най-малка представа какво да си мисли за него. Мулен единствен от всички тук бе прекарал най-дълго време в

Арктурианските светове. Самият Стюарт, например, бе ходил там само за да изнесе серия от лекции по космическо инженерно строителство в провинциалния институт. Полковник Уиндъм бе ходил на кратка обиколка за опознаване на местните ястия. Портър бе купувал оттам концентрирани зеленчуци за консервното си предприятие на Земята. Братята Полиоркитис бяха направили опит да се заселят на Арктур и да развият там градинарство, но само след два сезона се бяха отказали. И веднага след изгодната разпродажба на имуществото си се бяха върнали на Земята.

Докато Рандолф Мулен бе живял в Арктурианската система седемнайсет години. Как стана така, че пътниците за кратко време научиха толкова много неща един за друг? Доколкото на Стюарт му бе известно, дребничкият мъж почти не говореше. Неизменно вежлив, той винаги даваше път на останалите и целият му речник като че ли се състоеше само от „благодаря“ и „извинявайте“. И все пак мълвата, че той се връща на Земята за пръв път от седемнайсет години, се бе разнесла на кораба.

Този дребен мъж бе много педантичен, направо отблъскващо педантичен. Със ставането тази сутрин опъна като по конец койката си, изкъпа се, избърсна се и се преоблече. Дългогодишните му навици не изглеждаха ни най-малко нарушени от факта, че сега бе пленник на хлороанците. Но Стюарт трябваше да отбележи, че дребният не натрапваше изрядните си навици и не изразяваше неодобрение към небрежния вид на останалите. Той просто си седеше, приел почти извинителна поза с преплетени пръсти, облечен в твърде старомодното си облекло. Тънката линия от косми по горната устна съвсем не придаваше характер на лицето му, а само още повече подчертаваше неговата праволинейност.

Имаше вид на нечия представа за карикатура на счетоводител. И най-странното според Стюарт бе, че той наистина се оказа счетоводител. Разбра го от регистъра: Рандолф Флуелен Мулен, занятие — счетоводител, месторабота — „Прайм Пейпър Бокс Къмпани“, Тобаяс авеню, Нью Уорсоу, Арктур II.

— Господин Стюарт?

Стюарт вдигна глава. До него стоеше Лъоблан. Горната устна на момчето леко потреперваше. Стюарт се опита да си припомни правилата на добрия тон:

— Какво има, Лъоблан?

— Кажете ми кога ще ни пуснат да се прибираме.

— Как бих могъл да зная?

— Всички говорят, че сте живели на планетата Хлоро, но Вие едва сега казахте, че те са джентълмени.

— Ами да. Но дори джентълмените водят война, за да спечелят. Вероятно до края на войната ще бъдем интернирани.

— Но тя може да продължи *години*! Маргарет ме чака. Ще си помисли, че съм *мъртъв*.

— Предполагам, че щом пристигнем на тяхната планета, ще ни позволят да изпратим съобщения.

Тук прозвуча нервно дрезгавият глас на Портър:

— Слушайте, след като знаете толкова много за тия дяволи, кажете ми какво ще правят с нас. С какво ще ни хранят? Ще ни доставят ли кислород? Те ще ни убият, казвам Ви. — Тирадата му секна, но след миг той се сети още нещо. — Аз също имам жена, която ме чака.

Но Стюарт го бе чувал да говори за жена си в дните преди нападението и не се впечатли. Тогава Портър започна да дърпа ръкава на Стюарт. Изгризаните му нокти драскаха плата. Но другият се отдръпна рязко, отвратен. Не можеше да понася тези грозни ръце. Вбесяваше го фактът, че съществува такова истинско уродство, докато неговите собствени бели и изящно оформени ръце бяха само имитация, изработена от чуждоземен латекс. Неговите ръце бяха обект на подигравка.

— Няма да ни убият — възрази Стюарт. — Ако имаха такива намерения, отдавна да са го направили. Както знаете, ние също пленяваме хлороанци. Въпрос на здрав разум е да се отнасяш към пленниците почтително, както искаш да се отнася към твоите хора и противниковата страна. Те ще направят всичко, което е във възможностите им. Храната може и да не е много добра, но те са по-добри химици от нас. Там е тяхната сила. Те ще разберат точно от какви хранителни вещества имаме нужда и от колко калории. Ще сме живи и невредими. Те ще се погрижат за това.

— Вие започвате все повече да ми приличате на ревностен зелен симпатизант, Стюарт — прогърмя гласът на Уиндъм. — Стомахът ми се обръща наопаки като слушам един земен жител да ги говори такива едни за зелените типове. Съвземете се, човече. Къде е вашата преданост към Земята?

— Моята преданост е там, където трябва да бъде. С честните и почтените, без да се съобразявам с формата и с вида на съществата. Виждате ли ги? — Стюарт вдигна ръце. — Направиха ги хлороанците. Живеех на една от техните планети от шест месеца. Ръцете ми бяха премазани от регулатора на въздуха в моята квартира. Смятах, че кислородът, който ми подават, не е достатъчен... а съвсем не беше така, между другото... и аз се опитах да увелича притока на кислород. Сам си бях виновен. Никога не бива да се предоверявате на уменията си, когато боравите с машини, създадени от чужда култура. Ръцете ми не можеха да бъдат спасени още преди някой от хлороанците да успее да облече космически костюм и да се добере до мен.

Но те отгледаха тази артиплазма специално за мен и ми направиха операция. Разбирате ли какво означава това? Това означава, че те създадоха апаратура и хранителни разтвори, които са пригодени за кислородна среда. Това означава, че техните хирурзи направиха фина операция, облечени в скафандри. И сега аз отново имам ръце — засмя се той, но смехът му ги прониза. Стюарт сви ръце в юмруци, слаби, но все пак юмруци. — Ръце...

— И вие ще продадете своята преданост към Земята заради това? — прекъсна го рязко Уиндъм.

— Да продам моята преданост? Вие сте луд. Години наред след нещастния случай аз мразех хлороанците. Аз бях преди това пилот с майсторски клас в Трансгалактическите линии. А сега? Работа на бюро. Или някоя лекция. Трябваше ми много време, за да проумея вината си, да осъзная, че хлороанците постъпиха по единствено приемливия начин — почтено. Те си имат свой кодекс по етика и той е изряден като нашия. Ако не беше глупостта на някои от техните хора... и, боже опази, нашата собствена глупост... ние нямаше да сме във война. И след като всичко това отmine...

Стюарт замълча, защото Полиоркитис изведнъж скочи. Дебелите му пръсти се бяха извили като нокти на хищник, тъмните му очи мяхаха искри:

— Не ми харесват твоите приказки, господине.

— И защо?

— Защото приказваш прекалено хубави неща за тия проклети зелени копелета. Хлороанците били добри към тебе, а? Хубаво, но не бяха добри към моя брат. Те го убиха. Мисля, че аз пък ще убия тебе, проклет зелен шпионин.

Деметриос се хвърли върху Стюарт. Някогашният пилот едва успя да вдигне ръце, за да посрещне побеснелия фермер.

— Какво по дяволите... — извика той, хвана едната китка на нападателя си и се опита да го изблъска с рамо, за да попречи на другата му ръка да го хване за гърлото.

Но артиплазмените пръсти поддадоха. Полиоркитис се измъкна почти без никакво усилие.

Междувременно Уиндъм крещеше нещо неразбрано, а Лъоблан пицеше:

— Спрете! Спрете!

Единствено дребният Мулен стисна с две ръце откъм гърба фермера за врата. Дърпаше го с всички сили, но Полиоркитис като че ли не усещаше нищо. Мулен увисна на врата на Деметриос и краката му се мятаха ту надясно, ту наляво. Хватката му не отслабваше и от един миг нататък започна да затруднява Полиоркитис дотолкова, че Стюарт скоро се освободи и грабна алуминиевия бастун на Уиндъм.

— Стой настрана, Полиоркитис. — Стюарт едва си поемаше дъх.

Той се опасяваше от ново нападение. Кухият алуминиев бастун съвсем не бе достатъчно тежък, че да разчита на него, но все пак му осигуряваше по-надеждна защита в сравнение със слабите му ръце.

Мулен бе пуснал обезумелия нападател и сега обикаляше край него предпазливо. Дишаше учестено, сакото му бе измачкано.

След миг Деметриос застина на мястото си. Стоеше, навел рошавата си глава. После проговори:

— Няма смисъл. Трябва да убия някой хлороанец. Дръж си езика зад зъбите, Стюарт. Ако той продължи да лае прекалено много, непременно ще пострадаш. Искам да кажа, че наистина ще пострадаш.

Стюарт опря тежко чело о свивката на лакътя си и тикна бастуна в ръцете на Уиндъм. Полковникът го пое с лявата си ръка, а с дясната извади кърпата си и енергично избърса потта от плешивото си теме.

След което реши да съобщи на всички мнението си за приключилата схватка:

— Джентълмени, трябва да предотвратяваме навреме такива ситуации. Те подронват авторитета ни. Не бива да забравяме общия си враг. Ние сме земяни и трябва да действаме по подобаващ начин — като господстваща раса на Галактиката. Никой да не е посмял да я унижава пред по-низшите от нас същества.

— Слушам, полковник — прекъсна го уморено Стюарт. — Издекламирайте ни останалата част от речта си утре — а после се обърна към Мулен. — Искам да ви изкажа своята благодарност.

Беше му неудобно да благодари, но трябваше да го направи. Дребничкият счетоводител го изуми до немай къде.

Суховатият глас на Мулен едва надвишаваше по сила шепота:

— Не ми благодарете, господин Стюарт. Логично беше да постъпя така. Ако ни интернират, навярно ще ни трябва преводач, някой, който разбира езика на хлороанците.

Сега вече Стюарт застина от изумление. Това бе прекалено счетоводителско мислене, прекалено логично, прекалено сухо. Изживян неочакван риск и пресметнат до последния цент, предстоящ полезен ход. Приходите и разходите в неговия тефтер бяха балансирани изрядно. Щеше му се Мулен да е скочил в негова защита от... добре де, от какво? От чиста, безкористна почтеност?

Стюарт мислено се изсмия над самия себе си. Той очакваше в хората да заговори идеализмът, отколкото добрите, праволинейни, себични подбуди.

Полиоркитис седеше без да помръдва. Мъката и яростта го разяждаха отвътре като киселина, но той не намираше думи, за да ги излее. Ако беше Стюарт — голямата уста, белоръкия Стюарт, можеше да говори, да говори и навярно щеше да му олекне. Вместо това, трябваше да седи така полумъртъв. Половината от него бе мъртва — той нямаше вече брат, Аристидис го нямаше...

Нещастieto го сполетя толкова бързо. Ако можеше да върне времето назад, да предупреди брат си миг по-рано, да сграбчи Аристидис, да го задържи, да го спаси...

Най-много от всички мразеше хлороанците. Преди два месеца не бе и чувал за тях, а сега ги мразеше така силно, че би бил щастлив дори да умре, ако имаше възможност да убие неколцина от тях.

— Какво стана, че започна тази война, а? — запита той, без да вдига глава. Страхуваше се да не би да отговори Стюарт. Мразеше неговия глас. Но се обади Уиндъм, оня плешивия:

— Непосредствената причина, сър, бе спорът около концесиите за мините в системата Уайъндот. Хлороанците посегнаха върху собственост на Земята.

— Място — колкото щеш и за двете раси, полковник! — обади се Стюарт.

Полиоркитис този път вдигна глава и изръмжа. Този Стюарт не можеш да го накараш да мълчи дълго. Отново плямпа, безръкото му кречетало, философства хлоролюбецът.

— Струва ли си да се разпалва война за такова нещо, полковник? — продължи Стюарт. — Нито една от двете раси не е в състояние да използва планетата на другата. Тяхната планета, обвита с хлор, не ни върши работа, а нашата, с атмосферата си от кислород, е безполезна за тях. Хлорът е смъртоносен за нас, а кислородът е смъртоносен за тях. Не е възможно постоянно да сме във война. Нашите раси не са еднакви. Тогава има ли смисъл да се бием само защото и двете страни искат да черпят желязо от едни и същи астероиди без атмосфера? При условие, че в Галактиката има милиони такива места...

— Има го и въпросът за земната чест — не се предаваше Уиндъм.

— Земна тор, а не чест... Как може тази чест в случая да послужи като оправдание за такава абсурдна война? Тя можеше да бъде предотвратена още на ниво преден пост. Да задържим нападателите чрез редица действия, а по-късно да уредим спора с помощта на преговори. Да не говорим, че те биха могли да дойдат и на първо място. Нито ние ще спечелим, нито хлороанците.

Полиоркитис си призна мислено без желание, че е съгласен със Стюарт. Той и Аристидис изобщо не се интересуваха къде копаят желязо Земята или Хлоро.

Струваше ли си Аристидис да умре за това?

Разнесе се звън от малкото предупредително устройство.

Деметриос вдигна буйно глава, после се изправи бавно. Устните му започнаха бавно да се разтеглят в нещо като усмивка, по-скоро злорадство: зад вратата можеше да има само едно нещо. Той зачака, свил напрегнато ръце в юмруци. Стюарт се отпрати предпазливо към него. Полиоркитис забеляза движението и се изсмя вътрешно. Нека оня хлороанец влезе и тогава нито Стюарт, нито всичките останали, взети заедно, няма да успеят да го спрат.

Потърпи, Аристидис, само още малко потърпи. Започва отмъщението.

Вратата се отвори и някой влезе. Фигурата бе обгърната в карикатурен, обемист космически костюм.

Някакъв странен, неестествен, но не изцяло неприятен глас заговори:

— Земни жители, моят придружител и аз...

Гласът изведнъж секна, когато Полиоркитис с рев се хвърли върху чужденеца, без да се замисли нито за секунда. Нападението му бе под напора на неуправляем инстинкт. Навел ниско глава, изпънал косматите си ръце и пръсти така, че да удушат жертвата си на мига, той се хвърли напред. Пътном отхвърли Стюарт настрана и го просна на една от койките преди още другият да има възможност да го спре.

Хлороанецът можеше без излишни усилия да спре нападателя или да се отдръпне. Той не направи нито едното, нито другото, а извади с бързо движение оръжието си, което изстреля тънък розоват лъч и уцели тялото на землянина. Полиоркитис се спъна и се сгромоляса. Тялото му остана в позата, в която го настигна лъчът, сякаш бе поразено от светкавична парализа. Само се катурна на една страна, проснато неподвижно на пода. Но очите му бяха съвсем живнени и подивели от ярост.

— Наранен е само временно — намери за необходимо да поясни хлороанецът. Чужденецът не изглеждаше обиден от насилието. — Земни жители, моят придружител и аз разбрахме с немалка тревога, че тук има някакви безредици. Имате ли нужда от нещо, което можем да ви осигурим?

Стюарт ядосано масажираше коляното си, което се бе ударило в койката.

— Не, благодаря, хлороанецо — отговори той.

— А сега ме чуйте мен — избълва Уиндъм, — това е дяволско оскърбление! Настояваме да уредите освобождаването ни.

Хлороанецът обърна малката си насекомоподобна глава към дебелия старец. Видът на чужденеца не представляваше приятна гледка за човек, който не е имал възможност да свикне с нея. Хлороанецът бе висок почти колкото земните жители, но горната част на тялото му се състоеше от тънък като стъбло врат и глава, която представляваше чисто и просто една подутина. Отпред по средата ѝ бе разположен тъп триъгълен хобот, а от двете му страни имаше по едно око. Това бе всичко. Нямаше мозъчна кутия, нямаше и мозък. Онова, което изпълняваше функциите на мозък, се намираше на мястото, на което се намира коремът при хората. Главата им служеше за сетивен орган. Скафандърът на чужденеца следваше почти плътно очертанията на главата. Двете очи се различаваха през две прозрачни полусфери от стъкло, които изглеждаха бледозелени от хлорната атмосфера в космическия костюм.

Едно от очите на хлороанеца се бе ококорило под ъгъл по посока на Уиндъм. Полковникът трепна неспокойно под този поглед, но не отстъпи от позицията си:

— Нямате право да ни държите затворени. Ние сме цивилни.

Гласът на хлороанеца идваше откъм малко устройство. То представляваше мрежичка от хром, разположена върху онова, което служеше на неземното създание за гръден кош. Затова гласът му звучеше метален. Колонката бе управлявана от стъстен въздух под контрола на един или два от многото фини, разклонени ластари, които се проточваха от двата кръга в горната част на тялото му. Те поне бяха милостиво прикрити от човешките очи под космическия костюм.

— Сериозно ли говорите, землянино? — отекна металическият глас. — Вие непременно сте чували какво е война, какви са правилата по време на война и при размяна на военнопленници.

Чужденецът се огледа, като местеше погледа си с бързи завъртания на главата, поглеждайки отделните предмети първо с едното, а после и с другото око. Според разбиранията на Стюарт по този начин всяко око предаваше отделна информация до коремния мозък, който сумираше всички данни.

Уиндъм нямаше какво да отговори. Както и никой друг от земните жители на кораба. Хлороанецът имаше четири главни

крайници, грубо казано ръце и крака по двойки. Ако човек не вдигаше погледа си по-високо от гръдния му кош, чужденецът наподобяваше бегло човек в космически костюм. Но нямаше начин да се разбере какво чувства това същество.

Шестимата го изгледаха как се обърна и излезе.

Портър се закашля и произнесе със сподавен глас:

— Господи, как се размириша на хлор. Ако не направят нещо, всички ще умрем. Дробовете ни ще се разложат.

— Замълчете — кипна Стюарт. — Количеството хлор тук не достига, за да накара и един комар да кихне. Той ще се разсее за две минути. Между другото малко хлор ще Ви подейства добре. Може да убие вируса, който е причинил хремата ви.

Уиндъм също се прокашля и каза:

— Стюарт, струва ми се, че Вие можете да кажете нещо на Вашия приятел хлороанец за освобождаването ни. Дяволите да го вземат, в тяхно присъствие съвсем не сте такъв смелчага, какъвто сте щом си тръгнат.

— Чухте какво Ви каза създанието, полковник. Ние сме военнопленници, а преговори за размяна на военнопленници водят единствено дипломатите. Ще се наложи да почакаме.

Льоблан, който при появата на хлороанеца стана смъртнобледен, стана бързо и се спусна към тоалетната. Стомахът му не можа да понесе вида на чужденеца.

Настъпи тягостна тишина. Стюарт се мъчеше да измисли нещо, за да отвлече вниманието им от неприятните звуци. Направи го Мулен. Той порови из малка кутийка, която измъкна изпод възглавницата си и предложи:

— Може би ще е добре господин Льоблан да вземе успокоително преди да се оттегли за сън. Имам няколко таблетки. Ще се радвам да му дам една — счетоводителят незабавно се почувства задължен да обясни причината за щедростта си, — в противен случай има вероятност да държи всички ни будни, както разбирате.

— Съвсем логично е — отбеляза Стюарт сухо. — По-добре ще е да запазите една за сър Ланселот, по-скоро половин дузина — той се

отправи към Полиоркитис, който все още лежеше на пода. — Удобно ли ти е така, бебчето ми? — коленичи Стюарт до него.

— Проявявате доста лош вкус, като говорите по този начин, Стюарт — обади се Уиндъм.

— Ами щом сте толкова загрижен за него, защо Вие и Портър не го отнесете на койката му?

Стюарт помогна на двамата. Ръцете на Полиоркитис потрепераха от време на време. От онова, което Стюарт знаеше за нервнопаралитичните оръжия на хлороанците, Дементиос би трябвало да се гърчи от убежденията на множество иглички.

— И не бъдете толкова внимателни към него — подхвърли Стюарт. — Проклетият глупак можеше да стане причина за смъртта на всички ни. И то за какво? — отмести той малко настрани безчувственото тяло на фермера и седна на единия край на койката. — Чуваш ли ме, Полиоркитис?

Очите на онзи блеснаха. После изведнъж едната му ръка се вдигна и почти веднага падна.

— Добре тогава, слушай ме. Не се опитвай още веднъж да правиш подобно нещо. Следващия път така можем да намерим смъртта си всички до един. Ако ти беше хлороанец, а той — землянин, сега щяхме да сме мъртви. Така че си набий в главата една мисъл. Ние съжаляваме за брат ти, страшно мъчително е, знам, но грешката си беше негова.

Полиоркитис се опита да стане, но Стюарт го бутна обратно.

— Не, слушай по-нататък. Може би сега ми се дава възможността да ти говоря, когато ти волю-неволю трябва да ме слушаш. Брат ти нямаше никакво право да напуска пътническия салон. Той нямаше къде да отиде и така, и така. Той просто попречи на своите. Ние дори не знаем със сигурност дали е убит с оръжие на хлороанци. Възможно е да е било някое от нашите.

— О, Стюарт, прекалявате! — протестира Уиндъм.

Стюарт се извърна към него:

— Имате ли доказателство, че не е така? Видяхте ли изстрела? Съдейки по останките от тялото му, можехте ли да прецените дали енергията е била хлороанска или земна?

Дементиос най-после си възвърна от малко гласа и принуди неповратливия си език да облече в думи ръмженето му:

— Проклето вонящо зелено копеле!

— Аз ли? — реагира Стюарт. — Зная какви ги мъти главата ти, Полиоркитис. Мислиш след като парализата ти отmine, да си излееш чувствата върху моя гръб. Ами да знаеш, че ако го направиш, слагаш край на живота ни — той се изправи и се облегна на стената. От този момент бившият пилот поведе битка с всичките наведнъж. — Никой от вас не познава хлороанците така, както аз ги познавам. Физическите различия, които се набиват на очи, не са важни. От значение са различията между нашите схващания. Например те не разбират нашето отношение към секса. За тях той е чисто и просто биологичен рефлекс като дишането. Те не му придават по-особено значение. Но *придават* особено голямо значение на социалните формирания. Не забравяйте, че техните еволюирали прадеди имат много общо с нашите насекоми. Те смятат, че всяка група от земни жители, на която се натъкнат, образува социална единица.

За тях тя е всичко. Аз не проумявам *точно какво* означава, както и никой от хората не разбира. Но въпросът е, че те никога не нарушават целостта на една група, както ние не разделяме майката от децата ѝ, ако е възможно. Една от причините, поради които те сега ни галят с перце, е смъртта на един от нас. За тях всички ние сме покрусени от факта, че те са убили един човек от нашата група и се чувстват виновни за смъртта му.

Ето какво трябва да запомните: скоро ще бъдем интернирани вкупом и ще ни държат *заедно* през цялото време. На мен тази идея изобщо не ми харесва. Аз не бих избрал никого от вас за такова съжителство и съм напълно сигурен, че никой от вас не би избрал мен. Но сега няма как. Хлороанците никога няма да разберат, че сме се събрали на кораба съвсем случайно.

Но ние ще трябва някак си да се погаждаме. Не става дума да си гукаме в съгласие като птичета в малкото им уютно гнездо. Според вас какво щеше да стане, ако хлороанците бяха заварили мен и Полиоркитис вкопчени един в друг, всеки изгарящ от желание да убие другия? Не знаете? Ами какво ще си мислите *вие*, ако уловите някоя майка в опит да убие децата си?

Ето това е. Те щяха да ни избият всичките като група изроди и чудовища. Разбирате ли? Полиоркитис, на *тебе* ясно ли ти е? Така, в крайна сметка щом се наложи, ще се ругаем, но нека да не размахваме

юмруци. А сега, ако никой от вас не възразява, аз ще помасажирам отново ръцете си... тези мои ръце, които хлороанците веднъж ми възвърнаха и които един представител на собствения ми вид се опита да осакати отново.

За Клод Льоблан най-лошото отмина. Стига толкова му се е гадило — какво ли не преболедува, какво ли не преживя. Но най-болезнена от всичко бе раздялата със Земята. Голямо нещо му се струваше някога да постъпи в колеж на друга планета. Това си беше направо приключение, което освен за другите вълнения, най-после стана причина и за отделянето от майка му. След първия месец на страшни изпитания при настаняването, той дори тайно се радваше на бягството си.

На всичкото отгоре през летните ваканции той вече не беше Клод, срамежливият студент, той стана Льоблан, космическият пътешественик. И започна да се перчи наляво и надясно. Обучението извън Земята му помогна да се почувства друг човек, който вече можеше да разказва за звездите и преминаването от едно пространство в друго (казваха му Скок), за нравите и природата на други светове. То му даде кураж да спечели сърцето на Маргарет. Момичето го обикна заради опасностите в живота му...

Само дето тази беше първата, истинската опасност, но той не можа да се справи с нея кой знае как. Клод го знаеше и се срамуваше, а му се искаше да е като Стюарт.

Момчето използва за претекст вечерята и се приближи към кумира си:

— Господин Стюарт.

— Как се чувстваш? — вдигна очи към него другият.

— Много по-добре, благодаря — Льоблан усети, че се изчерви. Много лесно си сменяше боята. А усилията му да запази мъжко хладнокръвие само влошаваха нещата. — Ние вечеряме. Реших да ви донеса вашата порция.

Стюарт пое консервата, стандартната космическа дажба, която бе изцяло синтетична, концентрирана, питателна и в крайна сметка незадоволителна. Храната се стопляше автоматически при отварянето на консервата, но при необходимост дори и студена им вършеше

работа. Макар че към нея имаше и комбиниран прибор вилица-лъжица, храната бе така приготвена, че можеха да се хранят с ръце, без да се изцапат.

— Чу ли моята малка реч? — запита Стюарт.

— Да, сър. Искам да Ви кажа, че можете да разчитате на мен.

— Добре. Хайде върви да се нахраниш.

— А може ли тук?

— Настанявай се.

Известно време двамата се храниха мълчаливо, докато Лъоблан не реши да изрази възхищението си:

— Вие сте толкова уверен в себе си, господин Стюарт! Това усещане трябва да е направо изключително.

— Уверен в себе си ли? Благодаря ти, но твоят самоуверен типаж е ето там.

Лъоблан проследи учудено жеста с поглед:

— Господин Мулен? Този дребосък? О, не!

— Ти не смяташ, че е много сигурен в себе си?

Лъоблан поклати глава в знак на отрицание и огледа внимателно Стюарт, за да разбере по изражението на лицето му дали не се шегува.

— Онзи там е просто студенокръвен. Той не изпитва нищо. Като малка машина е. Направо ме отблъсква. Вие се различавате от него, господин Стюарт. Вие сте човек, който преживява нещата, но умеете да държите чувствата си под контрол. Искане ми се да съм като Вас.

Без да знае, че двамата го споменават, Мулен се приближи към тях — сякаш привлечен от магнетизма на разговора им. Неговата консерва бе едва докосната. От нея все още се вдигаше тънка струйка пара, когато се настани срещу тях.

— Колко време ще продължи според вас пътуването, господин Стюарт?

— Не мога да кажа, Мулен. Те несъмнено ще се опитват да отбягват познатите търговски трасета и ще правят повече Скокове през хиперпространството от обичайното, за да се освободят от възможни преследвачи. Няма да се учудя, ако се придвижваме около една седмица. Защо питате? Сигурен съм, че имате предвид някоя много практична и логична причина.

— Така си е. Задължително — той изглежда имаше биволска кожа и сарказмът никога не можеше да го докосне. — Дойде ми наум,

че би било разумно да разпределим дажбите.

— Имаме достатъчно храна и вода за един месец. Проверих веднага запасите.

— Разбирам. В такъв случай, ще довърша консервата си. — Счетоводителят постъпи точно така, използвайки изцяло прибора за хранене. И допираше от време на време кърпичката си до свършено чистите си устни.

Полиоркитис се изправи на крака след около два часа, макар че малко се олюляваше и изглеждаше като Духа на обесения. Не се опита да се приближи до Стюарт, а заговори от мястото си:

— Ти, вонящ, зелен шпионино, пази се!

— Ти чу добре какво казах преди време, Полиоркитис.

— Чух. Но чух също какво каза за Аристидис. Няма да се занимавам с тебе, защото си въздух под налягане. Ще видиш ти, някой ден ще издухаш прекалено много от него в нечие лице и тогава ще ти го изкарат целия.

— Ще чакам този ден.

Уиндъм закуцука към тях, опирайки се тежко на бастуна си:

— Е, е, вие пък — заговори той шеговито, като се опитваше да прикрие тревогата си, но само я подчертаваше още повече. — Ние всички сме земляни, дявол да го вземе. Не го забравяйте. Нека този светъл лъч ни вдъхновява. Никога да не се подценяваме пред проклетите хлороанци. Трябва да забравим личните обиди и да помним единствено, че сме граждани на Земята, обединени срещу чуждите мерзавци.

Коментарът на Стюарт не би могъл да бъде изписан.

Портър стоеше непосредствено зад Уиндъм. Двамата бяха прекарали цял час в разговор, който явно даваше основание на помладия да възнегодува:

— Няма кой знае каква полза да се правиш на умник, Стюарт. Послушай полковника. Ние обмислихме сериозно някои неща.

Портър бе успял да отмие част от мазнината по лицето си, намокрил бе косата и я бе сресал към тила. Но не бе успял да премахне малкия тик, който се появяваше на лявата му буза там, където се

събираха двете устни, нито пък да направи изгризаните нокти на ръцете си по-привлекателни.

— Добре, полковник — прие спокойно атаката Стюарт. — Какво предлагате?

— Предпочитам да го кажа пред всички.

— Чудесно, извикайте ги.

Льоблан побърза да събере останалите. Мулен се приближи много предпазливо.

— Искате ли го онзи там? — Стюарт посочи с глава Полиоркитис.

— Ами да. Господин Полиоркитис, може ли да се присъедините към нас, стари приятелю.

— А, я не ме закачайте.

— Започваме — викна Стюарт. — Оставете го. Не го искам.

— Не, не — настоя Уиндъм. — Работата засяга всички земни жители. Господин Полиоркитис, трябва да дойдете.

— Аз съм достатъчно близко, за да мога да ви чувам — претърколи се на една страна в койката си Деметриос.

— Дали те... — обърна се полковникът към Стюарт — имам предвид хлороанците... подслушват тази стая?

— Не — отговори Стюарт без колебание. — Защо да го правят?

— Сигурен ли сте?

— Напълно. Те не знаеха какво се е случило, когато Полиоркитис скочи върху мен. Те едва бяха доловили шума, след което започнаха вибрациите на корабите.

— Може би са се опитвали да ни подлъжат, че салонът не е подслушван.

— Слушайте, полковник, досега не ми е известно някой хлороанец да излъже съзнателно...

— Това плямпало просто *обича* хлороанците — прекъсна го Полиоркитис.

— Хайде да не започваме отново — обади се припряно Уиндъм. — Вижте, Стюарт, Портър и аз обсъждахме ситуацията и решихме, че Вие познавате хлороанците достатъчно добре, за да измислите как да ни върнете на Земята.

— Ами сгрешили сте. Не мога да измисля никакъв начин.

— Може би има все пак някакъв начин да си върнем кораба от проклетите зелени твари — упорстваше Уиндъм. — Тяхно слабо място. По дяволите, знаете какво имам предвид.

— Кажете ми, полковник, какво целите? Пазите собствената си кожа или имуществото на Земята?

— Не приемам такъв въпрос. Искам добре да ме разберете, че макар и да се грижа за собствения си живот, нали всеки има такова право, аз мисля предимно за Земята. Според мен такава е истината за всички ни.

— Дяволски сте прав — обади се веднага въодушевен Портър.

Льоблан бе развълнуван, Полиоркитис гледаше сърдито, а Мулен си седеше невъзмутимо.

— Добре — отзова се Стюарт, — но аз мисля, че не можем да завземем кораба. Те са въоръжени, а ние не сме. Вие знаете, че хлороанците завладяха кораба, без да му навредят. Така е, защото имат нужда от кораби. Те може и да са по-добри химици от нас, но не са по-добри инженери. Ние имаме по-големи, по-добри и повече кораби. Ако нашият екипаж уважаваше военните закони, той щеше да взриви кораба веднага щом се разбра, че попада в ръцете на хлороанците.

— И да убият пътниците? — Льоблан се ужаси.

— Защо не? Вие чухте какво каза добрият полковник. Всеки един от нас поставя своя малък, въшлив живот след интересите на Земята. Каква полза от нас има Земята сега? Никаква. А каква вреда ще причини този кораб под управлението на хлороанците? Със сигурност страшно голяма.

— А поради каква причина нашите са решили да не взривяват кораба? — запита Мулен. — Трябва да са имали причина.

— Имали са. Основно правило, към което се придържат военните от Земята, е съотношението на загубите да е в наша полза. Ако се бяхме самовзривили, двайсет бойци и седем цивилни хора щяха да загинат. Докато сборът на вражеските загуби щеше да е равен на нула. А така ние ги пуснахме на борда, убихме двайсет и осем... сигурен съм, че сме убили най-малко толкова... и ги оставихме да завладеят кораба.

— Ла-ла-ла — надсмя му се Полиоркитис.

— Има си и поука за случая — продължи Стюарт. — Ние не можем да си възвърнем кораба от хлороанците. Но бихме могли да ги

нападнем изненадващо и да ги задържим, докато един от нас предизвика късо съединение в двигателите.

— Какво? — реагира бурно Портър и Уиндъм изплашено побърза да го усмири.

— Да предизвика късо съединение в двигателите — повтори Стюарт. — Това ще предизвика гибелта на кораба, разбира се. Но нали целта ни е такава?

— Не мисля, че ще успеем — промълви Лъоблан с преbledнели устни.

— Не можем да сме сигурни, докато не опитаме. Но какво толкова ще загубим?

— Живота си, по дяволите! — кресна Портър. — Побъркан маниак, ти си луд!

— Ако аз съм маниак и побъркан, тогава естествено е да съм луд. Но не забравяйте, че ако загубим живота си, което е твърде вероятно, Земята няма да загуби нищо ценно. А унищожим ли кораба, което съвсем не е така сигурно, ще направим на Земята голяма услуга. Кой патриот би се поколебал? Кой тук би сложил себе си пред своя свят? — Стюарт огледа хората сред пълно мълчание. — Със сигурност не и Вие, полковник Уиндъм?

— Човече мили, работата не е там. — Уиндъм започна да кашля неудържимо. — Трябва да има някакъв начин да спасим кораба за благото на Земята, без да губим живота си, нали?

— Добре. Кажете го.

— Хайде всички да помислим. Сега на борда има само двама хлороанци. Ако един от нас се прокрадне до тях и...

— Как? Останалата част от кораба е изпълнена с хлор. Ще трябва да сме със скафандри. Гравитацията в помещенията, където се намират чужденците, е по-голяма, според нивото ѝ на планетата Хлоро. Така който и да се заеме с тази задача, ще вдига много шум, ще се удрят метал с метал, придвижването ще е бавно и трудно. Той би могъл да се промъкне близо до тях, разбира се... но като скункс по посока на вятъра.

— Тогава зарязваме всички това — гласът на Портър трепереше. — Слушайте, Уиндъм. Да ги нямаме никакви такива разрушавания на кораба. Моят живот си ми е мил. Ако се решите да правите такива работи, ще извикам хлороанците. Говоря сериозно.

— И така — намеси се Стюарт, — ето го герой номер едно.

— Аз искам да се върна на Земята, но аз... — измънка Лъоблан, но не можа да довърши фразата си, защото Мулен го прекъсна:

— Не мисля, че изгледите да разрушим кораба са добри, освен ако... — но и неговата мисъл остана наполовина.

— Герои номер две и три. Ами ти, Полиоркитис? Ти ще имаш щастието да убиеш двама хлороанци.

— Аз искам да ги убия с голи ръце — изръмжа фермерът и сви ръце в тежки юмруци. — Като стигнем тяхната планета, ще ги убивам с дузини.

— Това е хубаво и засега безопасно обещание. Какво ще кажете Вие, полковник? Не искате ли да крачите с мен към смъртта и славата?

— Вашето поведение е крайно цинично и непристойно, Стюарт. Очевидно е, че щом останалите не желаят, планът Ви ще се провали.

— Освен ако не го осъществя сам.

— Няма да го правите, чувате ли ме? — прозвуча незабавно гласът на Портър.

— Дяволски сте прав, няма — съгласи се спокойно Стюарт. — Нямам претенциите да съм герой. Аз съм само един обикновен патриот. И неудържимо искам да се отправя към коя да е планета, на която ме откарат, за да изчакам там края на войната.

— Все пак *има* един начин да изненадаме хлороанците — изрече Мулен замислен.

Ако не беше Полиоркитис, думите му щяха да останат незабелязани. Но онзи насочи набития си показалец с почернял нокът към него и се изсмя грубо:

— Господин Счетоводител! Господин Счетоводител има също толкова голяма уста като на проклетия зелен шпионин, Стюарт. Добре, господин Счетоводител, продължавайте. И Вие умеете да държите големи речи. Хайде сега дайте воля на думите да се търкалят и да дрънчат като празни варели — после се обърна към Стюарт и повтори злобно. — Празен варел! Безрък, празен варел. За нищо не го бива, освен да дрънка.

Тихият глас на Мулен не можеше да бъде чул от ревовете на Полиоркитис, затова той го изчака да млъкне и се обърна направо към Стюарт:

— Има възможност да съумеем да се доберем до тях отвън. Този салон има улей-н, сигурен съм.

— Какво е това „улей-н“? — запита Лъоблан.

— Ами... — понечи да обясни Мулен, но замълча объркан.

— Това е евфемизъм, момчето ми — поясни насмешливо Стюарт. — Пълното название е „улей на мъртвите“. За него не се говори, но всички основни помещения на корабите имат по един такъв улей. Той представлява малка херметично затворена тръба, по която спускат труповете. Погребение в Космоса. Прочувствена церемония, наведени глави, капитанът реди цветисти слова от типа на онези, които Полиоркитис не обича.

— Да използваме *такова нещо*, за да излезем от кораба? — лицето на Лъоблан се изкриви от неприятна гримаса.

— А защо не? Суеверен ли си?... Давайте нататък, Мулен.

Дребният мъж бе изчакал търпеливо и продължи:

— Озове ли се навън, човек може да се върне през парните дюзи. Осъществимо е... с малко повече късмет. А после да се окаже неочаквано в командната зала.

— Как се досетихте? — изглежда го Стюарт с любопитство. — Какво разбирате *Вие* от парни дюзи?

— Искате да кажете, след като съм в предприятие за картонени кутии. Ами... — Мулен прочисти гърлото си и по лицето му изби руменина. Затова той изчака миг-два и поде наново с равна, безцветна интонация. — Моята компания, която произвежда луксозни и обикновени картонени кутии, преди няколко години внедри линия за космически бонбониери, предназначени за юноши. Те бяха проектирани така, че вътре имаха малки резервоари, които се спукваха при издърпването на едно шнурче. После от нещо като дюзи започваха да излизат струйки въздух под налягане. А кутията се носеше из въздуха и пръскаше бонбони. Според тогавашните проучвания на пазара се смяташе, че тези бонбониери-космически кораби ще допаднат на юношите, ще им бъде забавно да се боричкат за бонбоните.

Но на практика изделието се провали напълно. Корабът чупеше чинии и понякога удряше децата по очите. Дори още по-лошо ставаше — децата не се боричкаха, те се биеха за бонбоните. По-голям провал не сме имали. Загубихме хиляди.

Но докато специалистите проектираха кутиите, целият ни персонал бе изключително заинтригуван. Беше като игра, доста вредна за производителността на труда и за дисциплината. За кратко време всички станаме специалисти по парни дюзи. Аз прочетох огромен куп книги за конструирането на космическите кораби. Обаче през свободното си време, не по време на работа.

Стюарт бе заинтригуван:

— Знаете ли, идеята е като за видеофилм, но може и да свърши работа, ако си намерим някой герой за нея. Имаме ли такъв?

— А какво ще кажеш за себе си? — възмути се Портър. — Заливаш ни със своите евтини остроумия. Не забелязвам, обаче, ти да изявиш желание за нещо.

— Така е, защото не съм герой, Портър. Признавам си. Моята цел е да остана жив. А това няма да стане като се катеря по парните дюзи. Но вие останалите сте благородни патриоти. Полковникът така казва. Ами Вие, полковник? Вие сте старши героят тука.

— Ако бях по-млад, дяволите го взели, и ако Вие имахте истински ръце, щях да си направя удоволствие здравата да ви набия.

— Не се съмнявам, но това не е отговор.

— Знаете много добре, че на моята възраст и в такова състояние, кракът ми... — полковникът потърка с длан вдървеното си коляно — аз не съм годен за неща от този род, колкото и да ми се иска.

— А, да — възкликна Стюарт, — аз пък съм сакат в ръцете, както казва Полиоркитис. Това ни спасява. И какви злощастни деформации имат останалите от нас?

— Хей — изкрещя Портър, — искам да зная за какво е всичко това. Как може някой да се спусне по парните дюзи? Ами ако хлороанците решат да ги използват докато някой от нас е вътре?

— Какво пък, Портър, спортното щастие не е за пренебрегване. Толкова е вълнуващо.

— Но той ще се свари като рак в черупката си!

— Хубав образ, но не е точен. Парата преминава оттам за около две секунди. Изолацията на космическия костюм може да издържи такова натоварване. Освен това струята излиза със скорост няколкостотин километра в секунда, така че ще ви издуха доста надалеч от кораба преди да успеете дори да се стоплите. Всъщност тя ще ви избълва далеч в Космоса, на няколко мили от кораба. След това

ще сте в пълна безопасност от хлороанците. Разбира се, няма да можете да се върнете на кораба.

— Няма да ме уплашиш нито за миг, Стюарт — от Портър се лееше пот.

— Така ли? Значи приемаш да отидеш? Сигурен ли си, че преценяваш добре какво е да те изстрелят в Космоса? Там си съвсем сам, както знаеш, наистина съвсем сам. Парната струя навярно ще те върти или ще те подмята доста бързичко. Но ти няма да усещаш. Ти ще си като вцепенен. Около теб отново и отново ще кръжат звезди. Никога няма да спрат. Няма и да забавят движението си. После твойт нагревател ще се повреди, кислородът ти ще свърши и ти бавно, бавно ще умреш. Ще имаш цяла безбрежност от време, за да си мислиш. А, ако бързаш, можеш да отвориш скафандъра си. Няма да е приятно. Виждал съм лицата на мъже, чиито костюми случайно са били увредени, ужасно е. Но така ще е по-бързо. После...

Портър се обърна и се отдалечи с несигурна походка.

— Още един провал — заяви безгрижно Стюарт. — Какъв акт на героизъм от този човек. Той все пак е готов да се подложи на ударите на онзи, който предлага най-висока цена. Но всъщност предложение още няма.

— Продължавай, продължавай да говориш, господин Голяма уста — извиси се дрезгавият глас на Полиоркитис. — Дрънкаш празния си варел. Скоро ще ти разбием зъбите с някой друг шут. Има едно момче, което с огромно желание ще го направи, а, господин Портър?

Погледът на Портър потвърждаваше подмятанията на Полиоркитис, но гласът му не се чу.

— Тогава какво ще кажеш за себе си, Полиоркитис? — Стюарт искаше да изреди всичките. — Ти си смелчага, можеш да се бориш само с две голи ръце. Искаш ли да ти помогна да си облечеш космическия костюм?

— Аз ще те помоля, ако ми трябва помощ.

— Ами ти, Льоблан?

Младежът се отдръпна рязко.

— Не и за да се завърнеш при Маргарет ли?

— Мулен?

— Ами... аз ще опитам.

— Вие какво ще направите?

— Казах, че ще опитам. В края на краищата идеята е моя.

— Сериозно ли говорите? — Стюарт изглеждаше като нокаутиран. — Защо?

— Защото никой друг няма да го направи.

— Но това не е основание. Особено за Вас.

Мулен присви безразлично рамене.

Зад гърба на Стюарт издрънча консерва и Уиндъм се спусна към тях:

— Наистина ли имате намерение да отидете, Мулен?

— Да, полковник.

— В такъв случай, дяволите го взели, позволете ми да Ви стисна ръката. Харесвате ми. Вие сте... за бога, Вие сте истински жител на Земята. Направете го и независимо дали ще победите или ще загинете геройски, аз ще разнасям славата Ви.

Мулен издърпа непохватно ръката си от здравата, разтърсваща хватка на другия.

А Стюарт остана изумен на мястото си. Бе изпаднал в доста необичайно за него състояние. Всъщност в онова състояние, което най-малко би могло да споходи точно него.

Стюарт бе загубил ума и дума.

Сега напрежението доби друг характер. Мрачното, потиснато настроение и разочарованието се бяха поразсеяли, за да отстъпят пред възбудата от тайната операция. Дори Полиоркитис опипваше космическите костюми и коментираше лаконично с дрезгавата си интонация кой според него е за предпочитане.

Мулен се изправи пред куп проблеми. Космическият костюм му бе доста хлабав, дори висеше, макар че го затегнаха до краен предел. Оставаше само да му сложат шлема и той преви шия под него. Стюарт го държеше с усилие. Артиплазмените му ръце не издържаха на тежестта.

— Добре е да си почешете носа, ако ви сърби, защото сега имате последна възможност да го направите, за известно време.

Не добави: „Може би завинаги“, но си го помисли.

— Мисля, че ще е добре да имам и резервна кислородна бутилка — предложи Мулен спокойно.

— Съвършено вярно.

— С контролен вентил.

— Зная какво имате предвид — кимна Стюарт разбиращо. — Ако струята Ви изстреля прекалено надалеч, можете да направите опит да се изстреляте обратно с помощта на резервната кислородна бутилка. Да я използвате като реактивен двигател.

Закрепиха шлема и закачиха резервната кислородна бутилка на кръста на Мулен. Полиоркитис и Лъоблан го повдигнаха до зеещия отвор на улей-н. Тъмната му паст зееше зловещо черна, металната обшивка от вътрешната страна бе боядисана в траурен цвят. На Стюарт му се струваше, че усеща отвътре мъртвешкия мирис на застоял въздух. Но знаеше, че си въобразява.

Когато Мулен потъна до кръста в улея, Стюарт го спря и почука по шлема на дребния човек:

— Чувате ли ме?

Мулен кимна в знак на потвърждение.

— Притокът на кислород добър ли е? Някакви неприятности?

Мулен вдигна ръка, за да го успокои.

— Тогава помнете, не използвайте радиопредавателя навън. Хлороанците могат да уловят сигнала.

Стюарт отстъпи неохотно. Мускулестите ръце на Полиоркитис спуснаха Мулен. Скоро се разнесе глух удар от стоманени подметки по външната клапа. А вътрешната се затвори с ужасяваща безвъзвратност. Скосените ѝ силиконови уплътнители издадоха тих съскащ звук. Мъжете закрепиха клапата на мястото ѝ.

Стюарт стоеше пред шалтера, който контролираше външната клапа. Той го дръпна и стрелката, която отбелязваше нивото на въздушното налягане в тръбата, падна до нула. Тогава една мъничка червена светлина ги предупреди, че външната клапа е отворена. После светлината угасна, клапата се затвори и стрелката бавно се изкачи отново до предишното си деление от петнайсет единици.

Тогава отвориха вътрешната клапа за втори път и видяха, че улеят е празен.

Пръв заговори Полиоркитис:

— Виж го ти малкото снаряждане. Отишъл е! — учудено огледа той останалите. — Такъв дребосък, ама какъв е куражлия!

— Слушайте, добре ще е да се подготвим и ние — каза Стюарт. — Има някаква вероятност хлороанците да са разбрали за отварянето и затварянето на клапите. Ако се окаже така, ще дойдат на проверка. Трябва да прикрием отсъствието на Мулен.

— Как? — запита Уиндъм.

— Те няма да го открият тук и ние ще им кажем, че е в клозета. Хлороанците знаят, че земните жители си имат своите особености. Знаят за нежеланието ни някой да нарушава уединението ни в тоалетната. Дори няма да си направят труда да проверяват. Само да можем да ги задържим...

— Ами ако изчакат или проверят космическите костюми? — запита Портър.

— Да се надяваме, че няма да го направят — присви рамене Стюарт. — И слушай, Полиоркитис, не вдигай никакъв шум, когато чужденците влязат.

— Докато малкият ни приятел е там навън ли? — изсумтя Деметриос. — Ти за какъв ме взимаш? — погледна той незлобливо в очите на Стюарт и почеса енергично рошавата си глава. — Знаеш ли, аз му се присмивах. Смятах го за стара баба. Срамувам се.

Стюарт прочисти нервно гърлото си:

— Виж какво, като си помисля, аз наговорих някои неща, които може би в крайна сметка не бяха чак толкова смешни. Искам да кажа, че съжалявам, ако е така.

Той се обърна мрачно и се упъти към койката си. Зад гърба му прозвучаха стъпки. После някой го дръпна за ръкава. Обърна се. Беше Лъоблан.

— Аз все си мисля, че господин Мулен е стар човек — прошепна момчето.

— Е, не е хлапе. Мисля, че е на четиридесет и пет или петдесет.

— Смятате ли, господин Стюарт, че вместо него трябваше да отида аз? Аз съм най-младият тук. Не мога да понеса мисълта, че оставих един стар човек да отиде на мое място. Чувствам се по-черен и от дявола.

— Зная. Ако умре, ще бъде много лошо.

— Но той отиде по свое желание. Ние не го принуждавахме, нали?

— Не се опитвай да избягаш от отговорността, Лъоблан. Няма да се почувстваш по-добре. Всеки от нас има много по-голямо основание от него да поеме такъв риск — Стюарт седна мълчаливо и се замисли.

Мулен усети, че опората под краката му изчезна. Стените около него започнаха да се плъзгат бързо, прекалено бързо. Знаеше, че силната струя въздух го отнася и като обезумял заби крака и ръце в стените на улея, за да намали скоростта. Телата на мъртъвците сигурно трябва да бъдат изхвърляни надалеч от корабите, но той не бе труп... засега.

Краката му се озоваха навън и се разтвориха. Чу звука от прилепването на едната от металните си боти към корпуса на кораба. При това точно в мига, когато останалата част от тялото му изхвъркна навън като коркова тапа под силно налягане. Олюля се опасно край ръба на дупката... изведнъж положението на тялото му се промени и сега тя бе под него... успя да отстъпи и капакът на улея се затвори автоматично, прилепна отново към корпуса.

Обзе го чувство за нереалност. Сигурно това не е той. Не е онзи, който стои отвън, в открития космос, опрян на корпуса на кораба. Не е Рандолф Ф. Мулен. Толкова малко хора могат да заявят, че са го правили, дори и онези, които кръстосват непрекъснато космическото пространство.

Едва сега до съзнанието му постепенно започнаха да пристигат все по-чести сигнали за болка. Мощното изстрелване, веднага след което единият му крак остана прилепнал към корпуса на кораба, го бяха превили почти на две. Опита се предпазливо да се раздвижи и установи, че движенията му са тромави, почти невъзможно му бе да ги контролира. Помисли си, че няма нищо счупено, макар мускулите от лявата му страна да бяха разтегнати много лошо.

После дойде на себе си и забеляза, че мъничките лампи на костюма върху китките му светят. Всъщност благодарение на тяхната светлина той можа да се вгледа в тъмната паст на улей-н. Изведнъж го стресна нервната мисъл, че отвътре хлороанците могат да видят движещите се светли точки край корпуса на кораба. Щракна ключето върху нагърдната плоча на костюма и светлините угаснаха.

Мулен не бе си представял, че макар и стъпил върху корпуса на кораба, няма да може да го вижда. Навред бе тъмно. Тъма и над него, и под него... Имаше и звезди, светеха като ярки точки. И нищо повече. Никъде нищо повече. Под краката му нямаше и звезди... *дори краката му ги нямаше.*

Вдигна глава, за да погледа звездите, но му се зави свят. Те се движеха бавно. По-скоро стояха неподвижни, а корабът се въртеше, но той не можеше да го каже на очите си. Според тях се движеха звездите. Очите му ги следваха... надолу и покрай кораба. А от другата страна се появяваха нови звезди. Корабът бе черният хоризонт, на който нямаше нито една звезда.

Нито една звезда ли? Не, имаше една, почти в краката му. За малко да я докосне, когато осъзна, че това е само светещо отражение върху огледалната повърхност на метала. Движеха се с хиляди мили в час. Звездите. Корабът. Той. Но скоростта тук не означаваше нищо. За неговите сетива имаше само тишина и тъмнина, както и онова бавно въртене на звездите. Погледът му следеше въртенето...

Шлемът му се удари в корпуса на кораба и звънна тихо като камбанка. Тогава Мулен започна панически да опипва наоколо с плътните си ръкавици, изплетени от силициеви нишки. Наистина краката му бяха все още здраво прилепени към корпуса, но останалата част от тялото му бе извита назад и сгънатите му колене образуваха прав ъгъл. Извън кораба гравитация нямаше. Когато се накланяше назад, нищо не притегляше горната половина на тялото му надолу и не казваше на ставите, че се огъват. Тялото му застиваше в такава поза, в каквата го оставяше.

Отблъсна се силно от корпуса, а тялото му се стрелна нагоре и отказа да се задържи. Тогава падна напред.

Опита втори път, по-бавно, като балансираше с двете си ръце по корпуса, докато успя да клекне без да се клати. После много бавно се изправи. Право нагоре, с разперени ръце, за да пази равновесие.

Изправи се, но усещаше, че му се повдига и му се вие свят.

Огледа се. Господи, къде ли са тези дюзи? Не можеше да ги види. Те бяха черно върху черно, нищо върху нищо.

Включи бързо светлините на китките си. В космическото пространство нямаше лъчи, виждаха се само елипсовидни, ярко изразени точки върху синя стомана, която отразяваше светлината.

Раздвижи ръцете си и тялото му леко се залюля в обратна посока — действие и противодействие. Пред него изникна видението на дюза с гладки овални стени.

Опита се да се придвижи към нея. Кракът му бе здраво прикрепен за корпуса. Дръпна го нагоре, а той сякаш се измъкна от някакви плаващи пясъци. Пет сантиметра нагоре и той бе почти свободен, десет сантиметра нагоре и кракът му за малко да отлети.

Мулен пъшкеше от усилията. Всяка стъпка бе болезнена. Сухожилията на коленете му пукаха и от двете му страни сякаш се забиваха ножове.

Беше се изпотил и спря, за да може потта да изсъхне. Не биваше да допуска изпотяването и на шлема. Включи мъничките лампи на китките си. Парният цилиндър се намираше точно пред него.

Корабът имаше четири цилиндъра, на интервали от по деветдесет градуса. Те бяха „фината настройка“ за курса на кораба. Основния курс поддържаха мощни тласкачи отпред и отзад, които фиксираха крайната скорост чрез ускоряваща и забавяща се сила и хиператоми. На тях бе поверена грижата за Скоковете в пространството.

Но понякога посоката на полета трябваше леко да се коригира. Тогава започваха да действат парните дюзи. Поединично те движеха кораба нагоре, надолу, наляво и надясно. А по двойки, при подходящо ниво на налягането, можеха да го завъртят във всяка посока.

Устройството останало недокоснато през вековете, нямало нужда от усъвършенстване. Сега реакторът загряваше затворената в контейнер вода, докато се превърне в пара за по-малко от секунда. Загряваше я до температура, при която тя би трябвало да се разпадне на кислород и водород, а след това и на електрони и на йони. Може би наистина се разпадаше. Никой никога не си бе направил труда да провери, защото устройството работеше.

В критичен момент един жигльор се отдръпваше и парата бясно изхвърчаше с краткотраен, но страховит взрив. Тогава корабът неизменно и величествено се насочваше в обратна посока, завъртайки се около центъра на тежестта си. Когато достигаше необходимия ъгъл, започваше да действа равностоен и противоположен взрив, в резултат на който въртенето се прекратяваше. Корабът продължаваше да се движи с първоначалната си скорост, но в нова посока.

Мулен се довлече до ръба на парния цилиндър. Представяше си каква картинка представлява той, Рандолф Ф. Мулен — мъничка точица, която се олюляваше на самия ръб на една установка. Тя от своя страна се показваше от един овоид, цепещ космическото пространство със скорост шестнадесет хиляди километра в час.

Но нямаше въздушна струя, а и магнитните подметки го държаха по-здраво, отколкото му се искаше.

Включи светлинките на китките си и се наведе към цилиндъра. Корабът изведнъж се втурна надолу, защото ориентацията му се промени. Посегна да се хване, а всъщност не падаше. В Космоса нямаше горе или долу, освен ако неговият объркан мозък не бе решил да си избере някаква посока за горе или долу.

Цилиндърът бе точно толкова широк, колкото вътре да мине един човек при необходимост от ремонт. Светлината попадна върху скобите, които служеха за стълбички и се намираха почти право срещу него. Въздъхна облекчено, издиша толкова въздух, колкото успя да събере в дробовете си. Някои кораби нямаха такива скоби. Отпрати се към тях, а корабът като че ли всеки момент щеше да му се изплъзне или да се изкриви под него. Вдигна ръка към ръба на цилиндъра, намери опипом първата скоба, отлепи краката си и се спусна вътре.

Възелът в стомаха му, който се появи още в самото начало, отново започна да се гърчи. Ако сега трябваше да предприемат някаква маневра, ако парата трябваше да изсвисти точно сега...

Той нямаше да я чуе, нямаше и да разбере. И ако в един миг се държеше за първата скоба, а с другата бавно търсеше следващата, в другия миг щеше да е вече в Космоса, сам. А корабът щеше да представлява за него само едно черно, черно нищо, загубено завинаги сред звездите. Навярно около него щяха да кръжат ледените кристали на краткотрайна слава, блестящи на светлината на мъничките лампи върху китките му. Те сигурно щяха да се въртят бавно около него, привлечени от масата му, като безкрайно малки планети, около някакво абсурдно дребно слънце.

Започна отново да се поти, усещаше и жажда. Той я изхвърли от съзнанието си. Нямаше да има нищо за пиене, докато бе с този костюм. Виж като го свали... ако изобщо има това щастие.

Една скоба нагоре, още една и още една. Колко ли са? Ръката му се хлъзна и той се втрени с невярващи очи в бляскавата повърхност.

Лед?

А защо не? Парата, която бе неопиуемо гореща, попадаше върху метала, чиято температура се държеше около абсолутната нула. Металът не би могъл да се стопли за някакви части от секундата. Образувахе се чист лед. Скоростта, с която течаха процесите, предотвратяваше разтапянето на цилиндрите и на самия контейнер с вода.

Ръката му стигна до преградата. Включи отново светлинките на китките си. И заби поглед с нарастващ ужас в парния струйник с диаметър един сантиметър. Той изглеждаше напълно безвреден. И така щеше да е винаги до микросекундата, в която...

Около струйника се намираше външният парен шлюз. Той се въртеше около централна главина, прикрепена с пружини откъм космическото пространство и с винтове откъм кораба. Пружините даваха възможност на шлюза да отстъпва под първия силен тласък на парата, преди да преодолее мощната инерция на кораба. Парата проникваше във вътрешна камера и силата на удара ѝ отслабваше, без да се променя енергията като цяло. Но общата енергия след време се разпределяше равномерно, за да предпази корпуса от пробиване.

Мулен се опря здраво на една скоба и натисна външния шлюз, който леко помръдна. Заяждаше, не трябваше да действа с все сила, а само леко да натиска, колкото да захване винта. Усети, че захапва.

Натисна силно шлюза и го завъртя, в същото време усети, че тялото му се насочва в обратна посока. Нагласи внимателно малкото регулиращо ключе, което освобождаваше пружините. Колко добре си спомняше книгите, които бе чел!

Сега се намираше във вътрешната камера. Тя бе достатъчно широка, за да може и там да се работи при необходимост от ремонт. Вече не можеше да бъде издухан от кораба. Ако сега някой реши да пусне парен заряд, той просто ще го запрати към вътрешния шлюз, така че да стане на пихтия. Бърза смърт, която няма изобщо да усети.

Бавно откачи резервната кислородна бутилка. Между него и контролната зала вече имаше само един вътрешен шлюз. Той се отваряше навън. Парният заряд само щеше да го притиска по-плътно. Той също прилепваше плътно. Нямаше абсолютно никакъв начин да бъде отворен ей така.

Мулен се издигна над шлюза и опря здраво гръб към вътрешната повърхност на камерата. Така му беше трудно да диша. Резервната кислородна бутилка увисна. Той хвана маркуча ѝ, изработен от свръхздрава гума и покрит с метална мрежа, и го залюля, за да го запрати към вътрешния шлюз. Маркучът издрънча от удара. После отново... и отново.

Този шум *би трябвало* да привлече вниманието на хлороанците. Те *би трябвало* да проверят какво става.

Не можеше да прецени кога ще стане това. Обикновено първоначално пускат въздух във вътрешната камера, за да се затвори външният шлюз. Но сега той се държеше само на централния си винт. Въздухът щеше да премине покрай него и да се изниже в Космоса.

Мулен продължаваше да удря. Дали хлороанците щяха да погледнат към уреда за измерване на въздуха и да забележат, че стрелката едва помръдва от нулата, или щяха да решат, че камерата се е напълнила със сигурност?

— Час и половина е навън — каза Портър.

— Зная — отвърна Стюарт.

Всичките бяха неспокойни, но напрежението помежду им бе изчезнало. Сякаш всяко трепване на сетивата им бе устремено към корпуса на кораба.

Портър бе притеснен. Неговата философия за живота бе открай време много проста: грижи се за себе си, защото никой друг няма да се погрижи за теб. Тревожеше се, защото виждаше, че тя става нестабилна.

— Допускате ли, че може да са го хванали? — запита той.

— Ако бяха, щяхме да чуем — отвърна Стюарт.

Портър усети, че останалите не проявяват голям интерес към разговора с него. Разбираше ги, не бе успял да спечели уважението им. За миг в съзнанието му бликна порой от самоизвинения. Останалите също бяха изплашени. Човек има право да се страхува. На никого не му се умира. Той поне не бе издивял като Аристидис Полиоркитис. И не плака като Люблан. Той...

Но имаше един Мулен, там навън върху корпуса.

— Слушайте — извика Портър, — защо го прави той? — Всички извърнаха глави към него, погледнаха го, но не го разбираха. На Портър не му пукаше. Интересуваше го дотолкова, доколкото да разбере. — Аз искам да зная защо Мулен рискува живота си.

— Човекът е патриот... — поде речта си Уиндъм.

— Не, нищо подобно! — Портър почти бе обзет от истерия. — Този приятел дребосък не изпитва никакви чувства. Той е натъпкан с доводи и аз искам да зная какви са тези доводи, защото... — мисълта му остана недовършена.

Можеше ли той да си признае, че щом тези доводи бяха от значение за един дребен на ръст счетоводител на средна възраст, те биха имали дори още по-голямо значение за самия него?

— Той е един храбър дребосък — нададе глас Полиоркитис.

Портър се изправи:

— Слушайте, Мулен може и да е закъсал там отвън. Каквото и да прави, може и да няма сили да го завърши сам. Аз... аз искам доброволно да отида да го потърся.

Портър трепереше, докато говореше и очакваше със страх Стюарт да гоzakлейми със саркастичния си език-камшик. Но онзи го наблюдаваше, навярно удивен, а Портър не смееше да погледне в очите му, за да бъде сигурен.

— Нека му дадем още половин час — проговори кротко Стюарт.

Портър вдигна глава изненадан. Лицето на Стюарт не излъчваше насмешка. То дори бе приятелски настроено. Те *всички* изглеждаха приятелски настроени.

— А след това?... — запита Портър.

— А след това всеки, който наистина желае, по своя воля ще участва в теглене на жребий със сламки или по някакъв друг, също толкова демократичен начин. Кой освен Портър е доброволец?

Всички вдигнаха ръце, заедно със Стюарт.

Но Портър бе щастлив. Той пръв пожела да отиде доброволец. Нямаше търпение този половин час да мине по-скоро.

Мулен бе неподготвен за такава гледка. Външният шлюз зееше и дългият, тънък, змиевиден врат на един хлороанец бе засмукан. Чужденецът нямаше сили да се пребори с мощната струя въздух.

Бутилката на Мулен отлетя и едва не се откъсна. Само след един безумен миг на вцепеняваща паника, той си я възвърна. Издърпа я над въздушния поток, изчака колкото можа, за да отмине първоначалната му ярост, докато въздухът в командната зала се прочистваше и силно запрати бутилката надолу.

Тя удари мускулестия врат на хлороанеца под прав ъгъл и го пречупи. Мулен се бе превил над шлюза и оставаше изцяло защитен от струята. Той изтегли бутилката и я запрати отново, този път към главата. Ококорените очи се превърнаха в пихтиеста маса. В почти безвъздушното пространство от останките на хлороанеца бликна зелена кръв.

Мулен не смееше да повърне, макар че му се гадеше.

Започна да отстъпва гърбом, извърнал очи, после хвана външния шлюз и го завъртя. Само няколко секунди, колкото пружините в края на винта автоматично да задействат и да захлопнат шлюза. Колкото и малко въздух да бе останал, той притисна шлюза и помпите можеха вече отново да пълнят с въздух командната зала.

Мулен пропълзя над смачкания хлороанец в залата. Тя бе празна.

Когато го разбра, краката му омекнаха и той падна на колене. Изправи се с усилие. Преходът от безтегловност към гравитация го свари напълно неподготвен. Дори и според хлороанската гравитация Мулен носеше върху дребната си фигура петдесет на сто свръхтовар. Но поне тежките метални боти не прилепваха така влудяващо към метала под тях. Подовете и стените в кораба бяха покрити с алуминиева сплав, върху която бе нанесен корк.

Обърна се бавно. Обезглавеният хлороанец лежеше на пода. Само по някоя случайна конвулсия се разбираше, че някога тази развалина е била живо същество. Прекрачи го с отвращение.

Осветлението в залата бе жълтозеленикаво, а причината, естествено, бе в хлорната атмосфера.

Мулен усети внезапен пристъп на удивление и дори неохотно възхищение. Явно хлороанците знаеха как да обработват материалите, за да бъдат неуязвими за окисляващото действие на хлора. Дори картата на Земята, прикрепена за стената, изглеждаше като нова, а лъскавата хартия с пластмасов герб бе сякаш недокосната. Приблужи се до нея, привлечен от познатите очертания на континентите...

Но след малко долови с крайчеца на окото си някакво движение. Обърна се толкова бързо, колкото му позволяваше космическият екип. Хлороанецът, когото той смяташе за мъртъв, се изправяше.

Вратът му висеше — някаква пихтиеста маса, но ръцете му шареха около него слепешката. Пипалата около гръдния му кош започнаха да трептят бързо-бързо като безброй змийски езици.

Зеленото същество бе сляпо. Разрушаването на врата го бе лишило от сетивата му. Но мозъкът бе непокътнат, останал на сигурно място в коремната кухня. Затова хлороанецът продължаваше да живее.

Мулен отстъпи, като доста тромаво и безуспешно се опита да стъпва на пръсти, макар и да знаеше, че полуживата твар не може да го чуе. Тя се движеше слепешката, блъсна се в една стена, опипа долната ѝ част и тръгна покрай нея.

Мулен се хвърли отчаяно да намери някакво оръжие, но не откри нищо. Погледна кобура на хлороанеца, но не посмя да посегне към него. Защо не го грабна още в самото начало? Глупак!

Вратата на командната зала се отвори почти безшумно. Мулен се обърна разтреперан.

Другият влезе цял-целеничък. Той застина за миг на прага. Пипалцата на гърдите му бяха неподвижни. Хлороанецът протегна шия напред, ужасните му очи примигнаха първо към човека, а след това и към мъртвия му другар.

После ръката му бързо се стрелна към хълбока.

Мулен реагира също така мълниеносно, без дори да го съзнава — чист рефлекс. Той насочи маркуча на резервната кислородна бутилка към нападателя си и с удар изби вентила ѝ. Не си направи труда да намали налягането. Остави струята да плисне без контрол. От мощния тласък той самият залитна.

Той *виждаше* кислородната струя, която се диплеше на бледи вълма и заливаше хлорнозеления цвят. Достигна и до хлороанеца, който се държеше за кобура. Но след миг разпери ръце. Малката човка върху безформената му глава зина тревожно, без да издаде нито звук. Зелената твар се олюля и падна в гърчове. После притихна и повече не помръдна. Мулен се приближи и обля тялото му с кислородна струя, сякаш гасеше пожар. После вдигна тежкия си крак, стовари го върху врата на хлороанеца и го размаза.

Обърна се да види какво става с първия. Той лежеше вцепенен. Цялата стая бе побеляла от кислород, достатъчен да убие цяла армия от хлороанци. Бутилката бе вече празна.

Сега Мулен можеше да прекрачи мъртвото тяло и да се запъти към помещението на затворниците.

Реакцията бе започнала. Той хленчеше в безмълвен ужас.

Стюарт бе уморен. Макар и с изкуствени ръце, трябваше да поеме отново управлението на кораба. Два лековъоръжени патрулни кораба от Земята бяха на път към тях. Повече от двайсет и четири часа бе управлявал на практика сам. Премахна хлоропроизвеждащите съоръжения, прикачи отново кислородните, опита се да изчисли курса и изпрати засекретени сигнали — те бяха свършили работа.

Затова малко се подразни, когато вратата на командната зала се отвори. Прекалено уморен беше, за да играе на словесен хандбал. Обърна се и видя, че влиза Мулен.

— За бога, връщайте се обратно в леглото, Мулен! — възкликна той.

— Уморих се да спя, макар преди време да не ми се вярваше, че няма да спя дълго.

— Как сте?

— Целият съм схванат. Особено лявата ми страна — Мулен направи гримаса и неволно се огледа предпазливо.

— Не търсете хлороанци. Изхвърлихме горките дяволи — поклати Стюарт глава. — Жал ми беше за тях. За себе си *те са* човешки същества, както знаете, а *ние сме* чужденците. Не че бих предпочел да Ви убият, както разбирате.

— Разбирам.

Стюарт хвърли бърз поглед към дребния човек, който се бе загледал в картата на Земята, и продължи:

— Дълга Ви едно специално и лично извинение, Мулен. Мнението ми за Вас не бе особено добро.

— Това си е Ваше право — отговори Мулен със суховатия си глас. Той бе отново равен, без никаква следа от емоции.

— Не, не е така. Никой няма право да презира друг човек. Такова право се печели само с труд и огромен опит.

— Над това ли разсъждавахте?

— Да. През целия ден. Може би не мога да обяснявам. Всичко е заради тези ръце — той ги вдигна пред себе си и разпери пръсти. — Трудно е да съзнаваш, че другите хора имат свои собствени ръце. Мразех ги заради това. Винаги правех всичко по силите ми, за да откривам и омаловажавам техните мотиви, да посочвам недостатъците им, да излагам на показ глупостта им. Трябваше да правя нещо, което да им доказва, че не си струва да им завиждам.

На Мулен му стана неудобно:

— Не е необходимо да обяснявате всичко това.

— Необходимо е! Необходимо е! — Стюарт се напрегна, за да сложи ред в мислите си и да ги изрази с думи: — От години бях изгубил надежда, че ще мога да открия нещо хубаво в човешките същества. Тогава Вие влязохте в улей-н.

— Най-добре ще е да разберете, че бях подтикван от съвсем практични и егоистични съображения. Не искам да ме възвеличавате като герой.

— И не мисля. Зная, че нищо не бихте направили без причина. Става дума за онова, което Вашата постъпка направи с нас, останалите. Тя превърна една пасмина от лицемери и глупаци в почтени хора. Не като с магия. Та те са били читави през цялото това време. Само че са имали нужда от пример. Вие им го дадохте. Е... и аз съм един от тях. Ще трябва и аз да следвам Вашия пример. През останалата част от живота си.

Мулен извърна глава притеснен. Започна да си оправя ръкавите, които не бяха ни най-малко смачкани, и постави пръст върху картата:

— Аз съм роден в Ричмънд, Вирджиния, знаете ли? Ето тук. Ще отида първо там. Вие откъде сте?

— От Торонто.

— Ето го, тук е. Не е много далеч по картата, нали?

— Бихте ли ми отговорили на един въпрос? — запита Стюарт.

— Стига да мога.

— Защо *всъщност* излязохте в Космоса?

Мулен присви устни и на свой ред запита:

— Няма ли моята доста прозаична причина да разруши вдъхновяващия ефект?

— Наречете го интелектуално любопитство, ако щете. Всички ние, останалите, имахме толкова явни мотиви. Портър се бе изплашил до смърт от интернирането, Лъоблан искаше да се завърне при своята любима, Полиоркитис гореше от нетърпение да убива хлороанци, а Уиндъм е патриот по убеждение. Колкото до мен, аз се смятах за благороден идеалист. И все пак при никого от нас подбудите не бяха достатъчно силни, за да го накарат да се пхне в космическия костюм и в улей-н. Тогава кое ви накара *Вас* да го направите, *Вас* от всички останали хора?

— Защо използвате този израз „от всички хора“?

— Не се обиждайте, но вие изглеждате безчувствен.

— Така ли? — гласът на Мулен не се промени, остана все така равен и тих, но като че ли стана напрегнат. — Въпрос на тренинг, господин Стюарт. И на самодисциплина, а не на същност. Един дребен човек не може да си позволява да демонстрира внушаващи уважение чувства. Има ли нещо по-смешно от човек като мен, изпаднал в ярост? Аз съм висок един метър и петдесет и три сантиметра и половина, тежа петдесет и един килограма, ако ви интересуват точните ми данни. Държа на половината сантиметър и на единия килограм.

Е, според вас мога ли да изглеждам важен? Горд? Да се изпъча в цял ръст, без да предизвикам смях? Къде бих могъл да намеря жена, която да не ме отблъсква с постоянно кикотене? Естествено, наложи ми се да се справям без външни прояви на чувства.

Вие говорите за уродливост. Никой не би забелязал ръцете Ви и не би разбрал, че не са истински, ако не бяхте толкова нетърпелив да разкажете всичко за тях веднага. Смятате ли, че двайсет сантиметра, които не достигат на ръста ми, могат да се скрият? Но това не е първото и в повечето случаи единствено нещо, което хората забелязват в мен.

На Стюарт му се искаше да потъне в земята от срам. Бе нагазил в личния живот на един човек, а не биваше и да надниква там.

— Простете ми.

— За какво?

— Не трябваше да ви насилвам да ми отговорите. Трябваше сам да забележа, че Вие... Вие...

— Какво аз? Правя опит да се самоизтъкна ли? Опитвам се да покажа, че макар тялото ми да е дребно, то съдържа гигантско сърце?

— Не бих се подигравал с това.

— Защо? Тази идея е глупава, а моите разбирания за постъпката ми съвсем не са такива. Какво щях да постигна, ако тайната ми мисъл бе такава? Да ме заведат на Земята, да ме изтъпанчат пред телевизионните камери... като ги разположат ниско, разбира се, за да уловят лицето ми. Или да ме сложат върху стол... и да ме накичат с медали?

— Най-вероятно точно така ще постъпят.

— И каква ще е ползата? Всички ще си кажат: „Я-а-а, какъв е дребосък!“ И после какво? Да казвам на всеки срещнат: „Знаете ли, аз съм оня, когото наградиха за извънредна доблест?“ Колко медала според Вас ще са достатъчни, за да ми добавят двацет сантиметра и трийсет килограма, господин Стюарт?

— От тази гледна точка разбирам становището Ви.

Мулен заговори малко по-бързо и в думите се усещаше сдържана разгорещеност, която ги затопляше точно до умерена стайна температура.

— Имаше време, в което си мислех, че ще им покажа аз на тях — тайнствените „тях“, които включваха целия свят. Щях да напусна Земята и да завладя световите. Щях да стана един нов и дори още по-дребен Наполеон. Така напуснах Земята и отидох на Арктур. А какво можех да правя на Арктур, което да не бих могъл да върша на Земята? Нищо. Занимавах се с баланси и счетоводни книги. Така че, господин Стюарт, аз отдавна съм приключил със суетата.

— Тогава защо *всъщност* го направихте?

— Напуснах Земята, когато бях на двацет и осем и се заселих в Арктурианската система. Оттогава съм там. Сегашното ми пътуване е първата ми отпуска. Смятах да остана шест месеца на Земята. Но хлороанците ни плениха и щяха да ни държат интернирани неизвестно колко време. Но аз не можех... не можех да им позволя да ми попречат да стигна до Земята. Рискът нямаше значение. Аз трябваше да предотвратя тяхната намеса. Чувството ми не беше любов към жена, страх, омраза или някакъв идеализъм. То бе по-силно от всички тях.

Мулен замълча и протегна ръка, сякаш за да погали картата на Земята.

— Господин Стюарт, обземала ли Ви е някога носталгия?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.